

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-10-12

Vår referens

Pavlina Mannergren

Utredningssekreterare

pavlina.mannergren@malmo.se

Remiss Finansdepartementet - Säkrare verifiering av identitet (SOU 2026:55)

ASN-2026-16687

Sammanfattning

Malmö stad har fått betänkandet *Säkrare verifiering av identitet* (SOU 2026:55) på remiss. Stadskontoret har remitterat ärendet till arbetsmarknads- och socialnämnden, funktionsstödsnämnden samt hälsa-, vård- och omsorgsnämnden.

Utredningen föreslår en ny lag som ger myndigheter möjlighet att använda biometriska uppgifter för att verifiera en persons identitet mot vissa identitetshandlingar.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ställer sig positiv till att myndigheter får bättre möjligheter att verifiera identitet. Förvaltningen bedömer att biometrisk verifiering kan vara ett värdefullt komplement i situationer där det behöver klargöras att uppgifter, beslut och insatser avser rätt person.

Förvaltningen bedömer samtidigt att biometrisk verifiering endast kan lösa en del av de utmaningar som kan uppstå i verksamheten. Verkttyget behöver därför ses som en del av ett bredare arbete för en tillförlitlig identitetsförvaltning och mot felaktiga utbetalningar.

Förvaltningen ser även behov av gemensam vägledning för ärenden där identiteten behöver klargöras men biometrisk verifiering inte kan genomföras. Det gäller bland annat vilka krav som kan ställas på den enskilde och vilken betydelse kvarstående osäkerhet om identiteten får för prövningen av ett ärende.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet och skickar det till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Säkrare verifiering av identitet (SOU 2026:55) volym 1

- Säkrare verifiering av identitet (SOU 2026:55) volym 2
- G-Tjänsteskrivelse ASN 2016-10-22 Remiss från Finansdepartementet om säkrare verifiering av identitet
- Förslag till yttrande gällande remiss från Finansdepartementet om säkrare verifiering av identitet

Beslutsplanering

ASN beredning 2026-09-30

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2026-10-08

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2026-10-22

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Regeringen beslutade den 6 mars 2025 att tillsätta *Utredningen om säkrare verifiering av identitet*. Utredningens uppdrag har varit att lämna förslag som stärker kopplingen mellan en fastställd grundidentitet och verifieringen av en persons identitet med hjälp av biometriska uppgifter. Syftet är att bidra till en effektiv, tillförlitlig och ändamålsenlig identitetsförvaltning i Sverige. Utredningen överlämnade i augusti 2026 betänkandet *Säkrare verifiering av identitet* (SOU 2026:55).

Betänkandet är en del av ett bredare arbete för en mer tillförlitlig och sammanhållen identitetsförvaltning, med säkrare verifiering av identitet och bättre möjligheter att motverka identitetsmissbruk och bedrägerier. Under senare år har flera utredningar och lagstiftningsärenden behandlat bland annat säkrare identitetskontroller, ökad användning av biometriska uppgifter, folkbokföring och samordningsnummer samt statliga identitetshandlingar och e-legitimation. Utredningen har haft tidigare och pågående förslag inom dessa områden som utgångspunkt för sitt arbete.

Malmö stad har fått betänkandet på remiss. Stadskontoret har remitterat ärendet till arbetsmarknads- och socialnämnden, funktionsstödsnämnden samt hälsa-, vård- och omsorgsnämnden för yttrande.

Sammanfattning av utredningens förslag

Utredningen föreslår en ny lag om biometrisk verifiering av identitet. Lagen ska ge statliga och kommunala myndigheter möjlighet att använda biometrisk verifiering när detta är nödvändigt vid handläggningen av ett ärende som omfattas av förvaltningslagen eller när myndigheten i annat fall genomför identitetskontroller inom ramen för sin verksamhet. Det är fråga om en möjlighet och inte en skyldighet för myndigheten.

Verifieringen ska ske genom att biometriska uppgifter från den person som kontrolleras jämförs med uppgifter som finns lagrade i en viss identitetshandling. Hemlandspass och identitetskort som har utfärdats av behörig myndighet och som innehåller biometriska uppgifter ska kunna användas. Även svenska uppehållstillståndskort omfattas.

Handlingar som saknar sådana uppgifter, exempelvis körkort, LMA-kort och dagens identitetskort för folkbokförda, kan inte användas.

Den som innehar en handling som omfattas av lagen ska under vissa förutsättningar medverka till verifieringen. Den föreslagna lagen innebär däremot inte någon skyldighet att skaffa en sådan handling. Den som själv har inlett ett ärende ska i vissa fall kunna föreläggas att göra handlingen tillgänglig och medverka till verifieringen.

Utredningen föreslår inte någon generell reglering av vilken konsekvens en utebliven eller misslyckad verifiering ska få. Detta ska i stället bedömas utifrån den reglering som gäller för det aktuella ärendet.

Förvaltningens utredning och synpunkter

Arbetsmarknads- och socialnämnden har tidigare framhållit betydelsen av tillförlitliga identitetsuppgifter och säkra identitetskontroller. I yttrandet över *Om folkbokföring, samordningsnummer och identitetsnummer* (SOU 2021:57) ställde sig nämnden bland annat bakom användning av biometriska uppgifter vid identitetskontroll och framhöll behovet av en mer sammanhållen identitetsförvaltning och ett ökat samarbete mellan myndigheter i identitetsfrågor.¹

Förvaltningen är även positiv till den nu föreslagna inriktningen och bedömer att bättre möjligheter att verifiera identitet kan stärka förvaltningens kontrollmöjligheter.

Biometrisk verifiering kan vara ett värdefullt komplement till de utrednings- och kontrollåtgärder som redan används i verksamheterna. Förvaltningen ser samtidigt behov av att belysa vissa frågor om verktygets praktiska räckvidd och tillämpning, vilka behandlas nedan.

Behovet av identitetskontroller i förvaltningens verksamheter

Inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter kan det i olika situationer finnas behov av att klarlägga en persons identitet eller säkerställa att uppgifter, beslut och insatser avser rätt person. Behovet och formerna för identitetskontroll varierar mellan verksamheter och ärendeslag.

Vid handläggning av ekonomiskt bistånd är den enskildes identitet en grundläggande del av underlaget för prövningen. Socialstyrelsen framhåller att socialtjänsten behöver

¹ Arbetsmarknads- och socialnämndens yttrande över *Om folkbokföring, samordningsnummer och identitetsnummer* (SOU 2021:57), ASN-2021-8490.

ha korrekta uppgifter för att kunna göra en riktig bedömning av biståndsbehovet och att noggranna kontroller före utbetalning kan förebygga felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Bland de uppgifter som kan behöva kontrolleras anges den sökandes identitet.²

I verksamhetens arbetssätt efterfrågas normalt en fysisk identitetshandling när en ny klient blir aktuell. När den enskilde är känd sedan tidigare och identiteten inte är ifrågasatt görs normalt inte någon ny identitetskontroll vid varje kontakt. Identiteten kan i vissa fall också klargöras genom tidigare dokumentation eller personlig kännedom. Utredningen gör på motsvarande sätt bedömningen att biometrisk verifiering normalt inte är nödvändig när myndigheten har personlig kännedom om personen och identiteten inte ifrågasätts.

Förvaltningen bedömer att säkra identitetskontroller kan ha betydelse för att förebygga och upptäcka felaktiga utbetalningar och välfärdsbrott som har sin grund i identitetsmissbruk. Identitetsmissbruk kan exempelvis innebära att en person använder någon annans identitetshandling eller identitetsuppgifter för att få tillgång till förmåner på felaktiga grunder. I förvaltningens arbete mot välfärdsbrott har det framkommit uppgifter om bland annat användning av andra personers identitetshandlingar, personer som uppträder i någon annans ställe och elektroniska identiteter som används av någon annan än den som de tillhör. Detta motsvarar former av identitetsmissbruk som också beskrivs i utredningen.

Det är samtidigt svårt att bedöma hur omfattande den identitetsrelaterade problematiken är. Utredningen bedömer att identitetsmissbruk är svårt att upptäcka och att det finns anledning att anta ett betydande mörkertal. Förvaltningens erfarenheter av uppmärksammade fall kan därför inte användas för att bedöma problemets faktiska omfattning. Biometrisk verifiering kan i sådana situationer ge en säkrare kontroll av att den person som medverkar faktiskt motsvarar den identitet som används.

Identitetskontroll kan även aktualiseras i andra delar av förvaltningens verksamhet. Inom arbetsmarknadsinsatser kan det exempelvis finnas behov av att säkerställa att den person som tar del av en beslutad insats är den som beslutet avser.

Utredningen pekar också på att företrädare för juridiska personer kan bli föremål för biometrisk verifiering, exempelvis när det finns misstanke om att en företrädare används som målvakt eller att lämnade identitetsuppgifter är oriktiga. Inom förvaltningens tillståndsverksamhet har det inte uppmärksamats konkreta fall där någon annan har uppträtt i en sökandes ställe. Verksamheten möter däremot situationer

² Socialstyrelsen, Ekonomiskt bistånd – Handbok för socialtjänsten, s. 92–93

där det kan finnas frågor om vem som faktiskt företräder eller har inflytande över en verksamhet. Säkrare identifiering kan därför vara relevant även i sådana sammanhang.

Biometrisk verifiering som en del av ett bredare kontrollarbete

Den föreslagna möjligheten tar sikte på att säkrare kunna besvara frågan om en person är den som han eller hon uppger sig vara. Den löser däremot inte alla former av felaktigheter eller missbruk som förvaltningen möter.

Inom ekonomiskt bistånd rör arbetet mot felaktiga utbetalningar ofta andra förhållanden än identitet. Förvaltningens egenkontroll av ärenden som aktualiserades under 2025 visar bland annat på oriktiga uppgifter om hushåll och boende samt oredovisade inkomster och tillgångar.³ Bland de ärenden som polisanmälades var oredovisade inkomster och ekonomiska tillgångar den vanligaste kategorin.

Biometrisk verifiering kan säkerställa sambandet mellan en person och en viss identitetshandling, men visar inte om personens uppgifter om exempelvis inkomster, tillgångar, bosättning eller hushållsförhållanden är riktiga. Förvaltningens arbete mot felaktiga utbetalningar är därför fortsatt beroende av andra utredningsåtgärder och av möjligheten att få tillgång till relevanta uppgifter från andra myndigheter.

Samma begränsning finns vid målvakts- och bulvanupplägg. Utredningen bedömer att biometrisk verifiering kan göra upplägg där en identitet etableras för att därefter användas av någon annan mindre attraktiva och kan användas när det finns oklarheter kring en bolagsföreträdarens identitet. Samtidigt kan en person vara korrekt identifierad och ändå medvetet agera som formell företrädare för någon annan. Sådana upplägg har också lyfts i förvaltningens arbete mot välfärdsbrott. Biometrisk verifiering kan då stärka kontrollen av den formella företrädarens identitet, men kan inte i sig klarlägga vem som i praktiken styr verksamheten.

Utredningen har även övervägt ett system med ett identitetsindex, där biometriska uppgifter skulle lagras centralt och kopplas till registrerade identiteter. Ett sådant system skulle kunna ge större möjligheter att upptäcka att samma person förekommer under flera etablerade identiteter. Förvaltningen delar dock utredningens bedömning att biometrisk verifiering mot identitetshandlingar är en mer lämplig utgångspunkt, bland annat eftersom lösningen innebär ett betydligt mindre intrång i den personliga integriteten och är mindre komplex att genomföra.

Förvaltningen ser också positivt på att en lösning som bygger på verifiering mot handlingar innebär mindre risker för personer med skyddade personuppgifter än ett

³ Arbetsmarknads- och socialförvaltningen, Egenkontroll – sektion Uppföljning och samordning, aktualiseringar 2025

system med ett centralt identitetsindex. Detta är särskilt viktigt för personer som lever med hot eller våld och är beroende av att skyddade uppgifter hanteras på ett säkert sätt. Valet innebär samtidigt en begränsning, eftersom verifiering mot en handling inte i sig kan upptäcka att samma person förekommer under flera redan etablerade identiteter.

Förvaltningen bedömer därför att biometrisk verifiering, i den form som utredningen föreslår, bör ses som ett komplement i ett bredare arbete för en tillförlitlig identitetsförvaltning och mot välfärdsbrott. Förvaltningen är beroende av att identitetsuppgifter hos andra myndigheter är tillförlitliga och att relevant information kan utbytas mellan berörda aktörer.

Tillämpningen när identiteten inte kan verifieras

Den föreslagna möjligheten till biometrisk verifiering förutsätter att den enskilde innehar en identitetshandling som omfattas av lagen. Förslaget innebär inte någon skyldighet att skaffa en sådan handling.

Inom mottagningen för ekonomiskt bistånd förekommer situationer där en person inte kan visa upp en identitetshandling vid kontakten eller uppger att han eller hon inte innehar någon sådan handling. Det kan i det enskilda fallet vara oklart om personen faktiskt saknar en användbar handling, om handlingen endast inte finns tillgänglig vid det aktuella tillfället eller om uppgiften om att en handling saknas är riktig.

Utredningen konstaterar att ett påstående om att en person inte innehar en handling som kan användas för verifieringen kan vara svårt för myndigheten att kontrollera, eftersom det saknas möjlighet att kontrollera det aktuella innehavet mot exempelvis ett register. Även om det går att konstatera att en handling har utfärdats innebär det inte nödvändigtvis att personen fortfarande innehar den. Ett sådant påstående behöver samtidigt inte utan vidare godtas. Trovärdigheten i uppgiften kan bedömas utifrån omständigheterna och ytterligare utredningsåtgärder kan vidtas. Ett föreläggande enligt den föreslagna lagen kan dock endast avse en handling som personen faktiskt innehar och innebär inte någon skyldighet att skaffa en ny handling.

Förvaltningen bedömer att denna konstruktion kan begränsa möjligheten att använda biometrisk verifiering i situationer där behovet av att klarlägga identiteten är som störst. Detta innebär enligt förvaltningens bedömning inte att det generellt bör införas en skyldighet för den enskilde att skaffa en viss identitetshandling. Däremot aktualiseras frågan om vilka andra krav som kan ställas på den enskilde och vilka utredningsåtgärder som kan vidtas när identiteten behöver klarläggas men biometrisk verifiering inte kan genomföras.

Utredningen pekar på nödbistånd enligt socialtjänstlagen som ett exempel där en generell ordning som innebär avvisning eller avslag efter en misslyckad biometrisk

verifiering kan vara olämplig. Detta illustrerar att betydelsen av att identiteten inte kunnat verifieras kan variera mellan olika situationer, även inom samma verksamhetsområde.

Förvaltningen bedömer att det finns behov av nationell vägledning för hur sådana situationer ska hanteras. Regeringen bör därför överväga att ge en berörd statlig myndighet i uppdrag att ta fram sådan vägledning. Vägledningen bör bland annat kunna ge stöd i fråga om vilka krav som kan ställas på den enskilde för att identiteten ska anses tillräckligt klarlagd, vilka andra utredningsåtgärder som kan vidtas och vilken betydelse kvarstående osäkerhet om identiteten kan få vid prövningen. Gemensam vägledning skulle kunna bidra till en mer enhetlig och rättssäker tillämpning.

Ansvariga

Louise Linde Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Merete Tillman Förvaltningsdirektör